

Jaarverslag 2022

Algemeen

De Stichting Voedselbank Boxtel eo bestaat sinds 21 juni 2006 als zelfstandig rechtspersoon, met als doel het bestrijden van armoede en verspilling van voedsel. Het werkgebied daarbij is de gemeenten Boxtel en Sint-Michiëlsgestel, alsmede Sint-Oedenrode, thans deel van de gemeente Meierijstad. Tevens zal de voedselbank zich nadrukkelijk inspannen om regelingen die de zelfredzaamheid van de cliënt bevorderen bekend te maken en hierin zonnodig te bemiddelen.

De Voedselbank Boxtel eo is ingeschreven bij de KvK onder nummer 17192785, maakt deel uit van de regio Noord Brabant-Zeeland en daarbinnen van het cluster Oost-Brabant. In 2011 is de Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) status verkregen. Sponsoren kunnen daarmee hun donatie in mindering brengen op hun belastbaar inkomen, zulks zowel onder de Inkomstenbelasting of Vennootschapsbelasting.

Onze voedselbank is aangesloten bij de Vereniging Voedselbanken Nederland, een vereniging met landelijke dekking via thans 172 Voedselbanken als leden, die net als onze stichting geheel door vrijwilligers wordt bestuurd. In de algemene ledenvergadering is enige tijd geleden besloten de statuten van de aangesloten voedselbanken te harmoniseren wat inmiddels is gerealiseerd.

Covid

Onze voedselbank is vanaf het begin van de pandemie in maart 2020 bestempeld als een essentiële organisatie, sluiten was gezien onze doelgroep gewoon geen optie, ook niet tijdelijk. Ook 2022 was nog een Covid jaar, maar gelukkig gedeeltelijk want vanaf april en dus na in totaal 2 volle jaren pandemie waren de genomen maatregelen zo goed als verdwenen.

Over deze volledig Covid-periode zijn wij er in geslaagd de voedselvoorziening intact te laten, ook gedurende de covid lock downs en tijdens weercodes oranje en rood. Wel vereiste dit ingrijpende maatregelen. Zulks vanwege en tegelijk, de stijging van het aantal cliënten, een hoger volume in de voedselvoorziening, druk op het vrijwilligers bestand, inzet van juist meer vrijwilligers uren en niet in de laatste plaats, maximale veiligheid inbouwen voor onze vrijwilligers en cliënten.

De in 2020 ingevoerde werkwijze en inrichting om de contactmomenten met cliënten te minimaliseren moest worden gecontinueerd, maar kon in de loop van 2022 verder worden versoepeld met als ambitie uiteindelijk en eerst in Boxtel naar een voedselbank supermarkt model te gaan.

Organisatie

De organisatie bestaat uit: bestuur, coördinatoren en uitvoerenden. Met name door de Covid gerelateerde uitdagingen zijn gefaseerd stappen gezet om de organisatie te versterken, zowel qua structuur, taakverdeling en vrijwilligersbestand.

Die exercitie is dit jaar gecompleteerd en er staat nu een sterke, flexibele organisatie, die zich heeft bewezen onder zeer onconventionele omstandigheden en nog immer aan kracht lijkt te winnen. Van de voorheen wat meer informele opzet en de afhankelijkheid van een beperkt aantal personen werd daarmee definitief afscheid genomen, zulks met het oog op de stabiliteit, flexibiliteit en uiteindelijk de continuïteit, met name onder externe schokken en tijdelijk hogere druk.

Dit jaar was een voorlopig laatste bestuurswisseling voorzien, omdat onze secretaris Jan Balk had aangegeven na 10 jaar trouwe en zeer gewaardeerde dienst, het tijd te vinden voor een ander. Gertie van Lieshout werd bereid gevonden de rol van secretaris over te nemen en simultaan werd besloten het bestuur met 5 leden te continueren, als volgt:

Ab Gillhaus, voorzitter, *algemeen, voedsel voorziening & veiligheid, externe communicatie, Boxtel*
Conny Claassen, penningmeester

Gertie van Lieshout, secretaris, *intake, interne communicatie*
Frans Hoeks, vice voorzitter, *vrijwilligers, Sint-Michielsgestel*
Andre van de Warenburg, *Sint-Oedenrode*

Volgens de statuten zijn de benoemingstermijnen 4 jaar en kan dit via herbenoemingen maximaal tot in totaal 12 jaar worden verlengd. De voorzitter heeft aangegeven deze rol maximaal 6 jaar en dus tot uiterlijk 8/2026, in te vullen.

Samenwerking

Als lid van de vereniging Voedselbanken Nederland staan we er zeker niet alleen voor. Zowel op landelijk als regionaal niveau zijn weer een aantal bijeenkomsten (fysiek en digitaal) geweest en bindende besluiten genomen over de belangrijkste gemeenschappelijke zaken.

Wij zijn gecommiteerde en pro-actieve deelnemers in dit samenwerkingsverband. Via de ledenvergaderingen, maar ook de periodiek Nieuwsflits en Meedeler, alsmede de eigen social media, worden wij geïnformeerd over de gang van zaken bij andere voedselbanken en uiteraard over de landelijke ontwikkelingen.

In Sint-Michielsgestel wordt het centrale uitdeel punt voor die gemeente bemand door vrijwilligers die tevens vrijwilliger zijn van de Vincentius Vereniging aldaar. Bij statiegeld acties wordt gezamenlijk opgetrokken en deze vereniging is ook een belangrijke donateur van ons. Vincentius Boxtel is een andere belangrijke en onmisbare vriend, zeker wat betreft donaties in welke categorie zij met stip onze nummer 1 zijn, maar ook via allerlei andere activiteiten, acties en hand en span diensten.

Daarnaast was er de samenwerking met Jarige Job voor een verjaardagscadeau, met Vincentius Boxtel voor een kerstcadeau of vakantieverblijf, met stichting Leergeld voor leermiddelen, met stichting Neverland voor een gratis verblijf op de Efteling e.d.

Voor de voedselinzameling bij supermarkten hebben we kunnen rekenen op ondersteuning door de Service Club Rooi, de Lions Club Belles Amies Boxtel, hockeyclub MEP en vele andere vrienden en vriendinnen, een geweldige groep mensen die nog steeds toeneemt.

Ook de samenwerking met gemeentes en maatschappelijke organisaties was wederom van groot belang om onze doelstellingen te kunnen bereiken.

Vrijwilligers

Zonder een enthousiast team van vrijwilligers valt alles stil. Immers zij dragen en zijn de voedselbank. We mogen ons dan ook enorm gelukkig prijzen dat in alle drie de plaatsen waar we werken zo'n team aanwezig was en ondanks alles beschikbaar bleef. De huidige stand van zaken, exclusief bestuursleden is in totaal 89 vrijwilligers verdeeld over de locaties als volgt: Boxtel 56, Sint-Michielsgestel 20, Sint-Oedenrode 13.

Wij steunen op een grote groep trouwe vrijwilligers, velen al meer dan 5 jaar en vrijwel allemaal wat ouder. Van tijd tot tijd moeten we om die reden ook afscheid nemen van een vrijwilliger en een opvolger zoeken. Gelukkig zijn we daar steeds vrij goed in geslaagd, mede door ook niet conventionele strategieën in te zetten voor dit doel.

Hygiëne is essentieel voor de voedselbank om aan de gestelde eisen voor voedselveiligheid te voldoen. Het blijft echter heel moeilijk om voldoende mensen te motiveren schoonmaakwerk te doen. Een gedeeltelijke oplossing werd reeds gevonden door samenwerking met Reclassering Nederland, waarbij enige werkgestraften ons op de maandag ochtenden komen helpen en daarnaast hebben we nu een deel uitbesteed bij Schoonmaakbedrijf De Toekomst. Onze coördinator schoonmaak, mede oprichtster en sinds dit jaar eerste en enige erelid -Gulay Bici- is gelukkig weer terug na lange tijd uitgeschakeld te zijn geweest door een ongeval.

Zorgvuldig omgaan met vertrouwelijke informatie in het belang van onze cliënten staat hoog in het vaandel. Daarom hebben wij een privacy beleid (inclusief vertrouwenspersoon, zie onze website) en is voor alle leidinggevenden en bestuursleden een VOG verklaring verkregen.

Cliënten

Cliënten kunnen wekelijks een gratis voedselpakket ophalen mits men voldoet aan de landelijk vastgestelde criteria. Met de gezinssituatie en geloofsovertuiging wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden. Er waren in 2022 drie uitdeel punten: in Boxtel, Sint-Oedenrode (gemeente Meierijstad) en Den Dungen (gemeente Sint-Michielsgestel).

Een autonoom eigen team van Intakers stelt samen met de cliënt het netto besteedbaar inkomen vast. Diverse parameters zijn hiervoor vastgelegd in een rekenprogramma. Iedere 6 maanden wordt deze toets herhaald. Cliënten waarvan dit inkomen beneden de norm-grens ligt kunnen in principe maximaal 3 jaar gebruik maken van deze vorm van noodhulpverlening. Die termijn vindt zijn oorsprong in de wettelijke bepalingen voor de schuldsanering, welke in de praktijk echter vaak niet toereikend is.

	Boxtel		St.Oedenrode		St.Michielsgestel		Totaal	
eind	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Huishoudens*	111	119	24	33	45	57	180	209

*) gemiddeld 2,5 monden per huishouden

Tegen onze verwachting in is het cliënten bestand gedurende 2022 per saldo nogmaals en met een flinke stap van +29/16% toegenomen. Weliswaar konden we de covid periode achter ons laten na het eerste kwartaal, maar vooral vanwege een najl-effect op de Covid impact leidde dit niet tot de aanvankelijk verwachte afname. Voorts kwam vrijwel direct daarna de Oekraïne oorlog en stijging van de prijzen -waaronder de energiekosten- daar overheen en die heeft autonoom geresulteerd in een vergroting van onze doelgroep. Inmiddels hebben we in het 1^e kwartaal van 2023 vooralsnog gepiekt op ca 230 huishoudens, wat een toename betekent van +50/+28% ten opzicht van begin 2022.

Deze ontwikkeling spoort met het landelijke beeld en gaf in vele delen van het land serieuze problemen voor de voedselbanken. Zulks met name wat betreft voldoende vrijwilligers, voedselaanvoer en geld om ook de eigen kostenstijgingen te kunnen hanteren. Door een combinatie van maatregelen en vooral heel veel en extra steun van onze donateurs, leveranciers vrienden en vrijwilligers, zijn wij in staat gebleken ons hier goed en zonder overmatige stress op aan te passen en doorheen te managen.

Onbekendheid maar vooral schaamte blijken nog steeds de belangrijkste hinderpalen voor mensen om een beroep te doen op de voedselbank. Voor Boxtel is daarom het initiatief genomen voor onder andere een publiciteitsactie, samen met Vincentius Boxtel, Stichting Leergeld en de gemeente Boxtel.

Er werd gedurende het jaar op vier dagen voedsel uitgedeeld: i) dinsdag, donderdag en vrijdag in Boxtel, ii) woensdag en donderdag in Den Dungen, en iii) donderdag in Sint-Oedenrode.

Voedselveiligheid

Periodiek -maar onaangekondigd- worden wij gecontroleerd door een extern bureau die onderzoeken of wij aan de gestelde eisen van de NVWA voor voedselveiligheid voldoen. Het bijna perfecte resultaat in 2021 met 99 punten kon met 89 punten helaas niet geëvenaard worden en de zeer grondige inspectie leverde deze keer een aantal aandachtspunten op. Daar kan gelukkig vrij gemakkelijk aan voldaan worden, voor Sint-Michielsgestel was er geen enkele opmerking en nog immer is de eind score ruim boven de norm gereflecteerd in het beoogde onveranderde "Groene Vignet". Hierbij moet worden bedacht dat meer volume/flow de druk op het systeem verhoogd, al is dat is geen rechtvaardiging maar een verklaring, want wij nemen voedselveiligheid en aan de hoogste standaarden terzake voldoen zeer serieus en zien die als randvoorwaarden aan ons opereren.

Leveranciers

Om de Voedselvoorziening te managen hebben wij het Team Voedselvoorziening, bestaande uit 5 personen. Zij onderhouden de relaties met de lokale leveranciers en bij structurele tekorten van bepaalde producten trachten zij bestaande leveranciers op te schalen of nieuwe te rekruteren. Verder worden alle supermarkten in ons werkgebied door hen actief bewerkt om hun overschotten in te nemen, klant inzamelingsacties te voeren, alsmede statiegeldacties waarbij de opbrengst direct wordt omgezet in producten, liefst tegen kostprijs. Tenslotte nemen zij ownership van specifieke uitdagingen aan dit front, waaronder ook het ontstaan van een structureel overschot van een bepaald product, want het tegengaan van voedselverspilling is en blijft een primaire doelstelling.

De uitgangspunten bij de voedselvoorziening werden nog eens opnieuw benoemd en vastgesteld, als volgt: i) een cliënt moet nog steeds naar de winkel/markt, ii) de winkelwaarde van een pakket levert de client wekelijks een forse besparing op, iii) wat we uitdelen is in principe vers en gezond, iv) als dat kan bieden we keuzes/alternatieven voor de cliënten, en v) we delen uit wat we hebben met oog voor houdbaarheid en versheid.

We zijn er ook in 2022 in geslaagd een hoogwaardig pakket voedingsmiddelen samen te stellen. Gemiddeld ontvangen onze cliënten 25 tot 30 producten per week met een winkelwaarde van €50-70. Er wordt door ons vrijwel niets gekocht, de producten worden geschonken door onze leveranciers en soms vinden giften in natura plaats, zoals via de supermarkt acties. Wij zijn alle betrokkenen daarvoor zeer erkentelijk. Op de website van onze voedselbank worden zij vermeld met hun bedrijfslogo. De logo's zijn ook op de nieuwe transporter aangebracht.

De levering door plaatselijke supermarkten is verminderd als gevolg van hun beleid om artikelen die tegen de THT of TGT datum aan zitten, zelf met korting te verkopen. Het Team Voedselverwerving heeft mede daarom een plan opgesteld om het gehele jaar door bij alle supermarkten in onze regio volgens een schema acties uit te voeren. Klanten van de supermarkten worden dan gevraagd voor de voedselbank wat extra producten te kopen. Hierbij helpt de prijsinflatie uiteraard niet en evenmin dat de horeca ketens niet langer met overschotten zitten die relatief eenvoudig onze kant uit kwamen, maar gelukkig wel dat mensen zonder uitzondering nog beter lijken te weten hoe hard de voedselbanken nodig zijn.

De grote partijen voedsel vanuit de landelijke stroom worden over de regio verdeeld door het Regionaal Distributiecentrum in Tilburg. Dit RDC is verhuisd waardoor de opslag/verwerking capaciteit fors groter is geworden. En daarnaast is er nog uitwisseling tussen de voedselbanken in het cluster Oost Brabant.

Een constante aanvoer van verse groente ontvingen wij van de voedseltuin op de Kleine Aarde in Boxtel -die vrijwel uitsluitend voor ons produceert- en van de Herenboeren. Door aanpassing van het teeltplan en steeds meer ervaring leverde de voedseltuin meer verse groenten aan en ook langer in het jaar. Ook de voedseltuin draait op vrijwilligers die in weer en wind er voor zorgen dat onze cliënten zeker twee keer in de week over verse groenten kunnen beschikken. Een enorme prestatie.

Dit jaar hebben we onze cliënten ook weer blij kunnen maken met kerstpakketten van Vincentius, AH en Unilever.

Financiering

De structurele kosten in 2022 waren circa €114.400, wat in feite met 17,6% zeer bescheiden is versus de (winkel) waarde van de uitgedeelde pakketten ad tenminste €650.000. Verder zijn er geen betaalde krachten, geen vrijwilligersvergoedingen en wordt er niet betaald voor voedselaanvoer. Subsidies door de drie deelnemende gemeentes waren de belangrijkste financieringsbron.

Met de gemeente Boxtel en Sint-Michielsgestel is met ingang van 2022 een andere, meer stabiele financieringsvorm gekozen. In navolging van de afspraken met Meierijstad voor Sint-Oedenrode wordt nu voor een periode van vier jaar een jaarlijks vast bedrag aan subsidie toegekend. Daarvoor was de subsidie gekoppeld aan het aantal cliënten. Omdat het overgrote deel van de kosten vast is, gaf dit een onzekere situatie. De gemeentelijke bijdragen waren in 2022 goed voor €55.000 oftewel 48% van de jaarlijkse kosten. De prijsinflatie en toename van het aantal cliënten zet dit dekkings % evenwel onder druk. Ter illustratie, in 2021 was dit nog 54%. Als dit structureel onder de 45% zakt gaan wij in gesprek met de gemeenten met als doel dit op te trekken naar minimaal 50%.

Giften van particulieren vormen een tweede belangrijke inkomstenbron voor de exploitatie. Met bijdragen van €100 tot €4000 per persoon. Ook scholen, Vincentius verenigingen, Rabobank etc. hebben hun steentje bijgedragen, waar we hen zeer erkentelijk voor zijn.

Het bedrag aan donaties en het resultaat van geldinzamelingsacties was het afgelopen jaar bijna 66.000 euro. Een enorm bedrag waarmee we aan onze financiële doelstellingen ruimschoots konden voldoen* en per saldo voor 2022 met een positief regulier resultaat van € 9.000 zijn geëindigd.

De grootste investeringspost dit jaar was de bestelling van de nieuwe transporter. Inclusief BTW en BPM kostte deze met koeling en hefinrichting 67.900 euro. Iets meer dan de helft van dit bedrag is verkregen van Voedselbanken Nederland en verder mochten we voor dit doel donaties ontvangen van het Oranjefonds, Kansfonds, Rotary, LionsClub, Legrand en Peijnenburg Integratie. Hierdoor resteerde nog 30% voor financiering uit eigen reserves/middelen, waarin goed kon worden voorzien. De transporter is in januari 2022 afgeleverd.

(*) Voor een overzicht van inkomsten en uitgaven, zie de Jaarrekening 2022 op onze website.

Communicatie

De website www.voedselbankboxtel.nl plus het e-mail adres info@voedselbankboxtel.nl zijn de meest gebruikte communicatiemiddelen om cliënten te informeren en om potentiële vrijwilligers te attenderen op het verrichten van werkzaamheden bij de voedselbank.

Dit geldt in toenemende mate ook voor Facebook dat steeds belangrijker wordt om te communiceren naar het publiek en ook onze eigen vrijwilligers. Daarnaast kunnen we via dat instrument mensen bedanken, in het licht zetten en bijzondere resultaten of overwegingen met onze lezers delen. Het aantal hits is dit jaar vrij stevig toegenomen tot zelfs boven 4.000 op sommige individuele berichten.

De goede relatie met de plaatselijke en regionale pers zijn voor ons wederom van grote waarde gebleken.

Een blik vooruit naar 2023

Na het einde van de covid pandemie, is het voornemen de wijze van uitdelen nog meer te gaan aanpassen naar een voedselbank supermarkt model en aldus weer meer persoonlijk en efficiënter te kunnen opereren. Dat staat op de rol voor 2023 en gaat inmiddels de implementatiefase in.

Voorts hopen we vooral dat het aantal cliënten niet veel verder zal toenemen en in de loop van het jaar zelfs weer wat zal gaan afnemen, door meer rust en prijsdalingen op de energiemarkt, alsmede het onder controle komen van de inflatie. Dat is evenwel met een hoge mate van onzekerheid omgeven op dit moment en nog niet heel waarschijnlijk, helaas. Het huidige niveau aan cliënten is hanteerbaar en zelfs een additionele groei van 10-15% waarschijnlijk eveneens, met een forse extra inspanning, maar het moet niet nog veel meer worden. Dan zijn op de onderdelen geld en voedselvoorziening vrijwel zeker extra en nieuwe maatregelen nodig.

Los van de ontwikkeling van de aantallen zullen we er alles aan doen te allen tijde open te blijven en de dienstverlening ook kwalitatief op orde te houden. Temeer daar zulks vast niet uitdagender kan worden dan we ervaren hebben in 2020, 2021 en 2022, hebben we er alle vertrouwen in ook gedurende 2023 te kunnen leveren op deze missie.

De structurele kosten lopen wel verder en vrij stevig op sinds 2021. Het afgelopen jaar met niet minder dan €31.500/+38%. NB: deze extra grote stap is eenmalig en komt mede door de vervanging van de eerder volledig afgeschreven oude transporter. De verwachting voor het komende jaar is dat de structurele kosten nog wat verder zullen stijgen. Dat wordt met name veroorzaakt door meer transport materiaal en transporten, het uitbesteden van een deel van de Schoonmaak en op momenten straffe prijsinflatie. Het huurcontract voor de locatie Boxtel -dat af zou lopen op 1 juli 2023 en een belangrijke kostenpost- is evenwel onlangs vernieuwd voor 6 jaar met een jaarlijkse indexatie van 2%; we zijn de ZGEM dankbaar hiervoor, want dit is zonder meer een goede en coulante transactie van hun kant.

De reserves zijn op dit moment echter voldoende om een exploitatie tekort eventueel tijdelijk te financieren, handhaven van de inkomsten uit donaties, giften en acties zal daarbij cruciaal zijn en daarna is het voornemen de kosten eventueel via een pro rata verhoging van de gemeentelijke bijdragen weer structureel te dekken.

Boxtel, 10 maart 2023

Bestuur Stichting Voedselbank Boxtel eo